

ופסק הרשב"א דכמו דאמרינן הכא שאם נדר לישא אשה אין מחייבין אותו לישא לאלתר, שלא נתכוין אלא - הראוי לו, ה"נ בזה שנשבע לשכור מלמד עד י' לטרין, היינו לשכור מלמד ההגון לבנו, ואם כן אף שיש מלמדים שהם יותר תלמידי חכמים, שצריך לשלם עבורם יותר, מ"מ אינם הגונים וראויים לבנו בתחילת תלמודו, ודי לו במה שמוצא מי שהוא כעת ראוי והגון לבנו.

★★

הנה בגמרא כאן איתא מי שנדר ליקח בית כו' בארץ ישראל כו'. ולכאוי' הכוונה שבארץ ישראל הקילו משום ישוב הארץ שימתין עד שימצא בית ההגון לו, אמנם בשו"ע (יו"ד סי' רי"ט) השמיט הך דבא"י, וכתב שם בבית הלל דלפ"ז צריך לפרש דמה שנקט כאן בא"י הוא לרבותא, דאפילו בארץ ישראל אין מחייבין אותו ליקח מיד.

וע"ש עוד במה דאיתא הכא גר שנפלו לו כלבים וחזירים בירושתו נקט אופן ההיתר, שאביו הי' גוי. אמנם בשו"ע (חור"מ סי' ת"ט סעיף ד') כתב מי שנפלו לו כו', וכתב בבית הלל (שם) דנקט בכי לאשמעינן דאפי' ישראל שקנה כלבים וחזירים, ומת, לא קנסו בנו אחריו.

★★

בשו"ת חתם סופר (חו"ו יו"ד סי' מ"ה) בדבר מי שנדר ללמוד הרבה משניות מה שיעורו.

וכתב דכמו דאמרינן הכא דלא נתכוין אלא להגון לו, ה"נ לא נתכוין רק ללמוד משניות שיהי' שגור בפיו, אבל לא על חשבון שאר שיעוריו.

★★

בגמ': רב ושמואל ורב אסי איקלעו לבי שבוע הבן ואמרי לה ישוע הבן.

וכתבו התוס' (ד"ה ישוע הבן) בשם רבינו תם שעושין סעודה על שם שהולד נושע ונמלט ממעי אמו.

ובתרומת הדשן (סי' רס"ט) הובא בדרכי משה ורמ"א (יו"ד סו"ס רס"ה) שזהו הסעודה שאנו עושין בליל ש"ק אחר הלידה הנקרא "שלום זכר", שהוא סעודת הודא' ע"ש שהולד נושע ונמלט ממעי אמו.

ותמה הדגול מרבבה (יו"ד סי' קע"ח) דאם זה כוונת התוס' נעשה סעודה זו גם בלידת בת שגם היא נמלטה מרחם אמה, וע"כ כתב דכוונת התוס' שסמכו סעודה זו סמוך למצוות מילה וע"כ לא נהגו כן בבת.

★★

וע"ש בדרישה שמביא עוד טעם לפי שהמלאך בא כשנולד וסוטר על פיו ומשכחו כל התורה שלמד במעי אמו, משום כן באים לנחמו על צערו.

המ"ז שם (ס"ק י"ג) כתב טעם נוסף על פי המדרש (ויק"ר פכ"ז) משל למלך שגזר כל אכסנאין שיש כאן, לא יראו פני עד שיראו פני מטרונא תחילה, ולכן מילה בשמיני כדי שיעבור עליו השבת. (ועיין בסה"ק עבודת ישראל פ' אמור).

ומהאי טעמא עושין אותו בליל שבת.

ובתרומת הדשן (שם) כתב הטעם משום שאז אנשים מצויין בבתיהם.

★★

וכתב הגאון יעב"ץ בספרו מגדול עוז שהטעם שקורין לו שלום "זכר" הוא כנ"ל בטעם הב' שיזכור את התורה ששכח ע"י סטירת המלאך, א"ז שיזכור את השבועה שמשביעין אותו לפני שנולד תהי צדיק ואל תהי רשע.

★★

בתרומת הדשן (שם) מוכיח מהסוגיא כאן ד"שלום זכר" מיקרי סעודת מצוה, דהא רב נכנס לבי ישוע הבן, ורב לא אכל סעודת רשות (עיין חולין צ"ה ע"ב) וע"כ דהוה סעודת מצוה.

אמנם בחות יאיר (סי' ע') דחה דבריו שיש לומר שרב רק נכנס שמה, אבל לא אכל שם.

★★

בגמ': רב ושמואל ורב אסי איקלעו כו' לבי ישוע הבן. **ופירש"י** פדיון הבן. ותמהו בתוס' אמאי קראו לי' בי ישוע הבן.